

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Факультет педагогіки і психології

“Затверджено”

На засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М. П. Драгоманова
протокол № 5 від «18» лютого 2019 р.
Голова Приймальної комісії
_____ Андрущенко В. П.

“Рекомендовано”

Вченою радою факультету
протокол № 5 від «13» лютого 2019р.
Голова Вченої ради
_____ Бондар В. І.

Програма додаткового вступного випробування

**з «Безпеки життєдіяльності, цивільного захисту
та охорони праці»**

для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства,

при вступі на навчання для здобуття ступеня

«магістр»

на базі здобутого ступеня бакалавра / освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

Спеціальність: 014 *«Середня освіта (Основи здоров'я)»*

Освітні програми:

«Середня освіта (Основи здоров'я) та практична психологія»

«Середня освіта (Основи здоров'я) та фізична реабілітація»

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Протягом усієї історії існування людства воно завжди дбало про свою безпеку. Спочатку людина відчувала загрозу з боку природного і біологічного світу, потім з розвитком цивілізації загрози створювала сама людина за рахунок урбанізації та науково-технічного прогресу. В сучасних же умовах загострення екологічної ситуації, соціальних та воєнних протиріч, суттєвих змін в техногенній сфері питання безпеки життєдіяльності людини стають особливо актуальними.

Територія України, що становить 603,7 тис. кв. км, розташована в центрі Європи і характеризується різноманітними природними умовами та високою щільністю населення (понад 80 осіб на кв. км). Країна має розвинену промисловість з надвисокою концентрацією в окремих регіонах. Серед промислових комплексів є радіаційно-, хімічно-, вибухо-, пожежо- і гідрологічнонебезпечні. Територія України має густу мережу транспортних магістралей (автомобільних, залізничних, водних та повітряних), через неї проходять потужні нафто- і газопроводи. Кризові явища в економіці країни, нестабільність протягом останніх десятиріч погіршили умови функціонування названих вище об'єктів. Тому останнім часом значно зросла вірогідність виникнення аварій і катастроф, які являють собою реальну загрозу населенню, економіці та природному середовищу.

Останні роки ХХ століття увійшли в історію людства та в історію України низкою техногенних та природних катастроф, серед яких аварія на Чорнобильській атомній електростанції посідає особливе місце, оскільки вона поставила людство на межу глобальної екологічної катастрофи.

Для України характерна можливість виникнення практично всього спектру небезпечних природних явищ геологічного, гідрологічного та метеорологічного походження (великі повені, зсуви, польові пожежі, шквальні вітри тощо). Населення потерпає від масових інфекційних хвороб та отруєнь. Реальну епідемічну загрозу створюють туберкульоз, СНІД, туляремія, кліщовий енцефаліт, венеричні хвороби. Серед них туберкульоз, СНІД та хвороби, що передаються статевим шляхом набули сьогодні статусу соціально небезпечних. За даними офіційної реєстрації в Україні понад 75 тисяч дорослих і дітей інфіковані вірусом імунодефіциту. За експертними оцінками у 2010 році в Україні житимуть з ВІЛ/СНІДом від 580 до 1400 тисяч людей.

На безпеку як базисну потребу людини, поряд з потребами в їжі, воді, одязі, житлі та інформації, наголошено в Концепції ООН про сталий людський розвиток (1992 рік). В ній визначено програму дій країн на ХХІ століття з пріоритетним розвитком безпеки життя і діяльності людини і передбачається створення умов для збалансованого безпечного існування кожної окремої людини сучасності й наступних поколінь.

Україна заявила про підтримку Концепції ООН про сталий людський розвиток. За таких умов все більш значною та необхідною стає потреба у формуванні знань з безпеки життєдіяльності як умови забезпечення сталого та безпечного життя в усіх його сферах.

У відповідності до Концепції освіти з безпеки життя і діяльності людини

(затверджено МОН України 12.03.2001 року) блок сучасних дисциплін про безпеку людини включає: безпеку життєдіяльності, охорону праці, цивільну оборону, валеологію, основи медичних знань та основи екології.

Враховуючи те, що в педагогічних ВНЗ студенти вивчають такі дисципліни як вікову фізіологію з основами шкільної гігієни, валеологію, основи медичних знань, основи екології, а також особливості професійної діяльності вчителя, яка в основному не пов'язана з використанням небезпечних технічних засобів, доцільним для більшості педагогічних спеціальностей є інтеграція в одну навчальну дисципліну безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільної оборони. Таке об'єднання дозволить уникнути дублювання навчального матеріалу і зменшити загальне аудиторне навантаження, що є актуальним у період впровадження в Україні європейської системи організації навчання у вищій школі.

Вивчення інтегрованої дисципліни базується на знаннях з питань безпечної життєдіяльності, отриманих у школі, та знаннях, уміннях і навичках, засвоєних студентами під час опанування зазначеними вище дисциплінами.

“Безпека життєдіяльності” вирішує потрійну задачу, яка полягає в ідентифікації небезпек, реалізації профілактичних заходів та захисті від залишкового ризику в системі “Людина - виробничі процеси – навколишнє середовище (природне і соціальне)”.

2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ АБІТУРІЄНТА НА ДОДАТКОВОМУ ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

3. За шкалою університету	Визначення	Характеристика відповідей абітурієнта	
		на питання теоретичного змісту	на питання практичного змісту
0-99 бали	<i>Низький</i>	Абітурієнт не усвідомлює змісту питання білету, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна повна відсутність уміння розмірковувати, аналізувати, порівнювати.	Завдання розв'язані не правильно: не визначені можливі причини виникнення ситуації. У абітурієнта недостатньо розвинуті логічні та аналітичні уміння, уміння узагальнення.
100-139 балів	<i>Задовільний</i>	Відповіді на питання білету носять фрагментарний характер, характеризуються відтворенням знань на рівні запам'ятовування. Абітурієнт поверхово володіє умінням міркувати, відповіді супроводжуються другорядними міркуваннями, які інколи не мають безпосереднього відношення до змісту запитання.	Завдання вирішені з помилками. Абітурієнт в цілому правильно проаналізував причини виникнення психологічної ситуації, однак не зміг чітко сформулювати методи її розв'язання.
140-169 балів	<i>Достатній</i>	У відповідях на питання білету допускаються деякі неточності або помилки	Завдання розв'язані в цілому правильно, але наявні окремі неточності у визначенні

		непринципового характеру. Абітурієнт демонструє розуміння навчального матеріалу на рівні аналізу властивостей, зв'язків. Помітне прагнення абітурієнта логічно розмірковувати при відповіді на питання білета.	методів вирішення проблемної ситуації. Абітурієнт продемонстрував сформовані уміння аналізувати, порівнювати, однак іноді зосереджує увагу на другорядних деталях.
170-200 балів	Високий	Абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на питання білету. Його відповіді свідчать про розуміння матеріалу на рівні аналізу зв'язків та закономірностей, характеризуються логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них.	Завдання вирішені правильно, відповідь повна і розгорнута. Абітурієнт показав розвинуті уміння аналізувати, обґрунтовувати, узагальнювати.

Оцінювання рівня знань абітурієнтів проводиться кожним із членів предметної комісії окремо, відповідно до критеріїв оцінювання. Загальний бал оцінювання рівня знань абітурієнта виводиться за результатами обговорення членами комісії особистих оцінок відповідей абітурієнтів. Бали (оцінки) вступного фахового випробування виголошуються головою предметної комісії усім абітурієнтам, хто приймав участь у випробуванні після закінчення іспиту.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

3.1. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ

1. Вступ

Актуальність вивчення дисципліни на сучасному етапі розвитку суспільства. Методологічна та наукова основа безпеки життєдіяльності (БЖД). Основні навчальні задачі, що вирішуються в ході її вивчення. Роль дисципліни у формуванні знань та вмінь, які забезпечують безпечну життєдіяльність людини в побуті, на виробництві та в надзвичайних ситуаціях. Її зв'язок з іншими дисциплінами.

2. Правові та організаційні основи безпеки життєдіяльності

Конституційні основи безпеки життєдіяльності: право на життя і здоров'я, працю, свободу та державний захист. Закони, законодавчі та нормативні акти, кодекси та інші регламентуючі БЖД документи. Законодавчі та нормативні акти, що регламентують рівень індивідуального ризику. Система правового захисту та нагляду за її дотриманням. Державні органи по управлінню та нагляду за безпекою життєдіяльності населення.

Концепція національної безпеки України і Концепція освіти з безпеки життя і діяльності людини.

3. Основи безпеки життєдіяльності

Сутність життєдіяльності, основні поняття та визначення. Проблеми життєдіяльності.

Поняття безпеки. Ризик як фактор небезпеки. Основні джерела та чинники небезпеки (внутрішні й зовнішні). Глобальні небезпеки.

Прогнозування небезпек та захист від їхньої дії. Напрямки забезпечення безпечної життєдіяльності.

4. Безпека людини у життєвому середовищі

Механічні небезпеки, їх джерела, наслідки. Правила користування побутовими приладами та інструментами. Побутовий травматизм, безпека на ігрових і спортивних майданчиках.

Відпочинок на воді (льоду). Основні правила безпеки відпочинку на воді в різні пори року. Небезпечність льодоходу. Допомога при переохолодженні або обмороженні.

Безпека перебування на вулицях: правила дорожнього руху, дорожньо-транспортні пригоди за участю пішоходів, їх причини та наслідки. Типові травмування пішоходів. Небезпека контактів з бродячими тваринами.

Газ у побуті. Вплив газу та продуктів його згоряння на здоров'я людини. Правила безпечного користування газом. Особливі властивості зрідженого газу. Правила зберігання та розташування газових балонів. Дії у разі витoku газу.

Людина в екстремальних умовах навколишнього середовища. Подолання стресового стану. Захист від несприятливого впливу факторів навколишнього середовища. Правила розпалювання вогнища. Забезпечення водою і їжею. Орієнтування за природними ознаками. Способи повідомлення про своє місце знаходження.

Біологічні небезпеки: збудники інфекційних хвороб, шляхи проникнення їх в організм людини; харчові отруєння, джерела, наслідки, профілактичні заходи. Інфекційні захворювання, поширені на території України, шляхи їх розповсюдження, профілактичні заходи. Епідемія ВІЛ-інфекції в Україні, її соціально-економічні наслідки та національні програми, спрямовані на подолання.

5. Хімічні небезпеки

Небезпечні (шкідливі) хімічні речовини, джерела, вплив на людину. Параметри, які характеризують небезпеку хімічних речовин: токсичність, токсична доза, концентрація, щільність зараження, стійкість, гранично допустима концентрація. Класифікація небезпечних хімічних речовин за характером і вибірковістю дії на органи і системи людини. Шляхи проникнення шкідливих речовин в організм людини: інгаляційний, резорбтивний, пероральний.

Характеристика шкідливих хімічних речовин, забруднювачів атмосфери, літосфери, гідросфери. Найбільш поширені забруднювачі атмосфери: окис вуглецю (чадний газ), окис азоту, діоксид сірки, шкідливі вуглеводні (смог), сірчаний ангідрид, сірководень, сполуки хлору, сполуки фтору, свинець, кадмій, ртуть.

Забруднювачі водного середовища. Забруднення ґрунту (отрутохімікати, пестициди, нітрати). Медикаментозне отруєння. Засоби побутової хімії як джерела небезпеки. Сильнодіючі отруйні речовини, найбільш поширені серед них: хлор, аміак, сірководень, азотна, сірчана, соляна кислоти. Їх характеристика, наслідки впливу на людину. Дії людей в зоні зараження і після виходу із зони зараження.

6. Безпека людини у соціальному середовищі

Політичні небезпеки (конфлікти на міждержавному, міжнаціональному і міжрелігійному рівні, боротьба за владу між різними угрупованнями). Дискримінація людини за певними ознаками.

Соціальне середовище як складова середовища існування. Сфери суспільного життя: матеріальна, соціально-політична, духовна, культурно-побутова. Соціальні відносини людей.

Соціальні небезпеки. Небезпеки, спричинені низьким духовним та культурним рівнем (бідність, бродяжництво, проституція). Небезпеки психотропного впливу (наркоманія, токсикоманія, пияцтво та алкоголізм, тютюнопаління). Групи ризику щодо інфікування ВІЛ/СНІД, туберкульозом, хворобами, що передаються статевим шляхом. Узгоджена міжсекторальна взаємодія державних та громадських структур як умова подолання епідемії ВІЛ-інфекції. Подолання дискримінації людей, які живуть з вірусом імунодефіциту.

Небезпеки психологічного впливу на людину (шахрайство, шантаж, погроза). Небезпеки фізичного впливу (розбій, бандитизм, терор, звалтування). Емоційне навантаження (психічна невірноваженість, агресивність, жорстокість).

Суїцид.

Дезінформація як джерело небезпек.

3. 2 БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОХОРОНА ПРАЦІ В СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИХ ЗАКЛАДІВ

8. Правові та організаційні основи охорони праці

Конституційні основи охорони праці. Закони, законодавчі та нормативні документи про охорону праці. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці, використання світового досвіду організації роботи щодо поліпшення умов та безпеки праці. Система правового захисту та нагляду за дотриманням техніки безпеки та охорони праці на виробництві. Організація служби охорони праці в навчальному закладі.

9. Небезпека механічних та електромагнітних коливань

Вібрація. Визначення поняття “вібрація”. Параметри вібрації: амплітуда, частота. Джерела вібрації. Вплив вібрації на організм людини, функціональні порушення окремих систем та регуляторної функції центральної нервової системи. Заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрації.

Шум. Визначення поняття “шум”. Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота. Звукова потужність джерела звуку. Діапазон частот та звукового тиску, що сприймаються органами слуху людини, нижній поріг сприймання, поріг больового відчуття. Одиниці вимірювання. Дія шуму на організм людини, зміни у функціонуванні окремих систем організму. Нормування шумів. Заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.

Інфра- та ультразвук. Параметри інфра- та ультразвукових коливань; їх джерела, характерні ознаки. Дія ультра- та інфразвуку на організм людини. Методи та засоби захисту від ультра- та інфразвуку.

Природні та штучні джерела електромагнітних полів (ЕМП). Параметри

полів і випромінювань. Діапазони електромагнітних хвиль. Чинники, від яких залежать наслідки дії ЕМП на біологічні об'єкти. Наслідки впливу ЕМП на людину: тепловий та біологічний ефект. Заходи захисту від ЕМП: зменшення щільності потоку енергії джерела ЕМП, захист відстанню, часом, екранування, встановлення санітарних кордонів навколо джерела ЕМП, застосування засобів індивідуального захисту.

Електромагнітні випромінювання радіочастотного діапазону.

Випромінювання оптичного діапазону. Природні та штучні джерела випромінювання. Спектр випромінювання сонця: інфрачервоні (теплові), видимі та ультрафіолетові промені. Інфрачервоне випромінювання (ІЧВ), його властивості, вплив на організм людини. Заходи та засоби захисту від ІЧВ. Видиме випромінювання, позитивний та негативний вплив на людину. Захист від надмірного опромінення.

Ультрафіолетове випромінювання (УФВ), особливості дії на організм людини. Область використання УФВ. Негативні наслідки надмірного опромінення. Заходи і засоби захисту від УФВ.

10. Радіаційна безпека

Іонізуюче випромінювання. Радіоактивне випромінювання, його властивості.

Явище природної радіоактивності. Корпускулярне та іонізуюче випромінювання, його проникаюча та іонізуюча здатність. Параметри іонізуючого випромінювання: доза випромінювання, експозиційна, поглинена і еквівалентна доза, їх одиниці вимірювання. Природні та штучні джерела іонізуючого випромінювання.

Радіонукліди, їх властивості. Внутрішнє та зовнішнє опромінення людини.

Біологічна активність іонізуючого випромінювання. Соматичні та генетичні наслідки опромінення. Променева хвороба, стадії її розвитку. Заходи захисту від зовнішнього і внутрішнього випромінювання. Наслідки аварії на ЧАЕС. Зона зараження. Параметри, що характеризують радіаційне забруднення місцевості. Норми радіаційної безпеки, державні гігієнічні нормативи.

11. Електробезпека

Поняття “електробезпека”, “електротравма” та “електротравматизм”.

Дія електричного струму на людину. Електричні травми: місцеві та загальні (електричні удари), електрошок, металізація шкіри, електрофтальмія.

Чинники, що впливають на наслідки враження електричним струмом: сила струму, величина напруги, тривалість дії, вид та частота струму, шлях струму через тіло людини, умови зовнішнього середовища.

Джерела електробезпеки в побуті, кабінетах і класах навчальних закладів. Допустимі значення змінного (частотою 50 Гц) та постійного струму. Характеристика дії електричного струму на людину в залежності від його виду та сили. Захист людей від ураження електричним струмом: ізоляція струмопровідних частин; електрозахисні засоби, їх класифікація та перелік; захисне заземлення електрообладнання, занулення, захисне вимикання; вимоги до безпечного проведення робіт з електричними приладами; засоби індивідуального електрозахисту.

12. Пожежна безпека

Визначення понять “пожежа” та “пожежна безпека”. Основні причини пожеж у побуті та навчальних закладах: необережне поводження з вогнем; порушення правил користування газовою плитою та електро- і радіоприладами; коротке замикання в електромережі; перенавантаження ліній електроживлення; петарди та інші вибухові пристрої в руках дітей; випадкові вибухи газу, аерозольних балончиків; ігри дітей з сірниками; паління у ліжку в нетверезому стані; порушення правил користування електрозварювальним апаратом; порушення правил збереження та роботи з пожежонебезпечними легкозаймистими рідинами (бензин, ацетон, гас тощо).

Пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин. Суть процесу горіння. Повне і неповне згорання. Негорючі, важкогорючі, горючі матеріали та речовини. Здатність до горіння та особливості горіння горючих матеріалів і речовин різних агрегатних станів: газів, рідин, твердих (пилу). Класифікація рідин, що горять на легкозаймисті й горючі за температурою спалаху. Класифікація аерозолів горючих речовин на вибухонебезпечні та пожежонебезпечні. Температура самоспалаху. Самозаймання, його види. Речовини, здатні до самозаймання. Фактори, що сприяють самозайманню.

Система попередження пожеж. Можливість пожежі за наявності трьох факторів: горючої речовини, окислювача, джерела підпалювання. Вражаючі фактори, що діють на людей у зоні пожежі: висока температура і чадний газ. Правила поведінки в зоні пожежі. Суть і складові системи пожежного захисту, її призначення. Система пожежного захисту як комплекс методів, заходів та засобів, направлених на обмеження розповсюдження та локалізацію пожежі, виявлення пожежі, створення умов для ліквідації пожежі, захист людей і матеріальних цінностей.

Пожежна сигналізація. Засоби виявлення пожежі та оповіщення про неї. Способи і засоби гасіння пожежі. Вогнегасні речовини. Первинні засоби гасіння пожежі. Порядок оснащення об'єктів первинними засобами пожежогасіння. Вибір типу та визначення кількості вогнегасників. Стаціонарні засоби гасіння пожежі. Протипожежне водопостачання. Устаткування пінного, газового та порошкового пожежогасіння.

Евакуація людей. Методика розрахунку часу на евакуацію. Розміри, кількість, розміщення, виконання та утримання шляхів евакуації людей. Засоби колективного та індивідуального захисту людей від небезпечних і шкідливих факторів пожежі.

3.3. БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

13. Правові та організаційні основи цивільного захисту населення і територій

Законодавча та нормативна база цивільного захисту населення і територій. Єдина державна система (ЄДС) цивільного захисту населення, її органи управління і сили. Організаційна структура цивільної оборони (ЦО) навчальних закладів як об'єктових підсистем ЄДС.

14. Надзвичайні ситуації мирного і військового часу та їх вплив на життєдіяльність населення

Визначення надзвичайних ситуацій (НС). Їх класифікація за характером виникнення. НС природного характеру, які можливі в Україні. Правила

поведінки людей в НС.

Характеристика об'єктів підвищеної небезпеки на території України.

Види аварій на підприємствах. Аварії на енергетичних мережах і заходи щодо їх усунення. Вибухи промислового пилу, газоповітряних сумішей. Аварії з розливом сильно діючих отруйних речовин на підприємствах зберігання, виробництва та використання отрути. Аварії на атомних електростанціях (АЕС).

Надзвичайні ситуації воєнного часу. Вплив застосування сучасної зброї масового враження і звичайних озброєнь на об'єкти і людей.

15. Моніторинг радіаційної та хімічної небезпеки

Методи ідентифікації небезпеки в повсякденних умовах та в умовах надзвичайної ситуації.

Оцінка радіаційної, хімічної, бактеріологічної, пожежної та ін. обстановки в надзвичайній ситуації. Послідовність вирішення основних задач.

Прилади радіаційної, хімічної розвідки та дозиметричного контролю (ДП-5В, ВПХР, ІД-1 та ін).

16. Основні заходи захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій

Принципи, на основі яких здійснюється захист населення та територій від надзвичайних ситуацій.

Інформування та оповіщення населення про загрозу виникнення надзвичайної ситуації. Сигнали оповіщення органів ЦО та відповідні дії населення.

Класифікація захисних споруд. Сховища, протирадіаційні укриття. Вимоги до захисних споруд. Параметри, які характеризують їх захисні можливості. Конструкційні рішення, системи життєзабезпечення, режими роботи системи постачання повітря. Організація експлуатації захисних споруд і укриття в них населення в умовах мирного та воєнного часу.

Організація, планування і порядок проведення евакуаційних заходів у випадках аварій, катастроф, стихійних лих та при застосуванні вражаючих засобів. Види евакуації: часткова або загальна, тимчасова або безповоротного характеру. Випадки, в яких вони здійснюються. Евакооргани.

Засоби індивідуального захисту, їх призначення і класифікація. Використання засобів індивідуального захисту. Фільтруючі, ізолюючі засоби індивідуального захисту.

Засоби захисту шкіри (захисний комбінезон, легкий захисний костюм Л-1, загальновійськовий захисний костюм ЗЗК, комплект захисного фільтруючого одягу ЗФО, підручні засоби захисту шкіри). Засоби захисту органів дихання (протигази, респіратори, протипилові тканинні маски, ватно-марлеві пов'язки тощо).

Заходи запобігання або зменшення враження людей, своєчасного надання медичної допомоги потерпілим та їх лікування, забезпечення епідемічного благополуччя в зонах надзвичайних ситуацій. Державна служба медицини катастроф як особовий склад державних аварійно-рятувальних служб.

Використання медичних засобів індивідуального захисту (аптечка індивідуальна, індивідуальний протихімічний пакет, індивідуальний перев'язувальний пакет).

Біологічний захист. Комплекс адміністративно-господарчих, режимно-обмежувальних і спеціальних протиепідемічних та медичних заходів (запровадження режимів карантину та обсервації, локалізація зони біологічного враження, здійснення профілактики).

Радіаційний та хімічний захист. Заходи щодо виявлення та оцінки радіаційної та хімічної обстановки.

Організація та здійснення дозиметричного та хімічного контролю. Типові режими радіаційного захисту при аварії на АЕС та ядерному вибуху. Організація і проведення санітарної та спеціальної обробки.

Дезактивація. Способи дезактивації. Дезактивація продуктів харчування.

Дегазація. Способи дегазації. Дегазуючі речовини. Дегазація продуктів харчування.

Дезинфекція. Способи дезинфекції. Дезинфекція продуктів харчування.

Порядок накопичення та видачі населенню засобів індивідуального захисту.

17. Організація і проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт

Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру – проведення комплексу заходів, які включають аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи, що здійснюються у разі виникнення небезпечних ситуацій техногенного та природного характеру і спрямовані на припинення дії небезпечних факторів, рятування життя та збереження здоров'я людей, а також на локалізацію зон надзвичайних ситуацій.

Мета, зміст і умови, в яких проводяться рятувальні та інші невідкладні роботи. Сили і засоби, які залучаються до їх проведення, необхідні умови для успішного виконання робіт. Організація і проведення рятувальних та інших невідкладних робіт в осередках ураження.

Проведення рятувальних та інших невідкладних робіт при ліквідації наслідків аварій і катастроф на АЕС, у зонах радіоактивного зараження та в осередках хімічного враження. Ліквідація наслідків в осередках ядерного враження.

Особливості рятувальних робіт в районах стихійного лиха. Боротьба з лісовими та торф'яними пожежами.

Формування ЦО та їх структура. Послідовність дій формувань та роботи командира формувань ЦО при організації і проведенні аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт. Прийоми і способи проведення аварійно-рятувальних робіт.

- 4. Для пільгових категорій осіб, яким надано право складати вступні випробування (особи, що потребують особливих умов складання випробувань) в НПУ імені М. П. Драгоманова за рішенням Приймальної комісії створюються особливі умови для проходження вступних випробувань.**

4. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

**Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
Факультет педагогіки і психології**

Додаткове вступне випробування з «Безпеки життєдіяльності, цивільного захисту та охорони праці»

Ступень: *магістр*

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Здоров'я людини)

Освітня програма:

«Середня освіта (Основи здоров'я) та практична психологія» або

«Середня освіта (Основи здоров'я) та фізична реабілітація»

На базі: *ступеня бакалавр)/ ОКР спеціаліст*

Екзаменаційний білет № ___

1. Джерела небезпеки в побуті. Способи запобігання їх впливу на здоров'я людини.
2. Фактори, що впливають на наслідки враження людини електричним струмом.
3. Система оповіщення населення в НС.

**Затверджено на засіданні Приймальної комісії
НПУ імені М. П. Драгоманова протокол № 5 від «18» лютого 2019 р.**

Голова фахової комісії _____ /Бондар В. І./

Підпис

Прізвище, ім'я, по-батькові

5. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / За ред. В.Г. Цапка. – К.: Знання-Прес, 2003 – 397 с.
2. Гайченко В.А., Коваль І.М. Основи БЖДЛ. – Київ, 2012.
3. Депутат О.П. та ін. Цивільна оборона. – Львів, 2011.
4. Джигирей В.С., В.Ц. Жидецький. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник, Львів, 2000. – 270 с.
5. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. – К., 2001 – 312 с.
6. Концепція освіти з напрямку «Безпека життя і діяльності людини» // Інформаційний вісник (вища освіта) № 6. – К.: НМЦВО, 2001. – С. 6–17.
7. Стеблюк В.М. Цивільна оборона – К., 2003.
8. Страшко С.В., Животовська Л.А, Кривич І.П. та ін. Інструктивно-методичні й інформаційні матеріали щодо запобігання вживанню наркотичних речовин, поширенню в Україні небезпечних інфекційних захворювань та профілактики йодної недостатності у населення // Інформаційний вісник (вища освіта) № 12. – К.: НМЦВО, 2003. – С. 73–97.